

Forventninger til industriens utslippskontroll

God kvalitet på industriens utslippsdata er svært viktig for miljøvernmyndighetene. Dataene brukes i egen myndighetsutøvelse og inngår i nasjonal og internasjonal rapportering.

Krav til bedriftenes utslippskontroll er fastsatt i utslippstillatelsen. Dette faktaarket tar opp hvilke forventninger forurensningsmyndighetene har til bedriftenes målinger og beregninger av egne utslipp.

Utarbeidelse av måleprogram

Med måleprogram menes et program som beskriver metoder for volumstrømmålinger, prøvetaking, analyse og beregninger for å bestemme utslippsmengdene i forhold til kravene myndighetene har stilt.

Forurensningsmyndighetene forventer at måleprogrammet:

- er basert på en grundig kartlegging av alle utslipp og variasjoner i utslippene (f.eks ved forskjellige driftstilstander, ved unormale driftsbetingelser, når renseanlegg er ute av drift og når produksjonsvolum eller råstoff endres)
- har et omfang som sikrer at resultatene gjenspeiler de faktiske utslippene
- beskriver hvilke standardmetoder som benyttes ved prøvetaking og analyse og angir usikkerheten ved de aktuelle metodene
- dokumenterer at andre metoder har like god kvalitet når det ikke er mulig å benytte standardmetoder
- beskriver hvilke akkrediterte metoder/laboratorier som benyttes når utslippsmålingene utføres av eksterne aktører
- beskriver hvordan måle- og beregningsprogrammet fastlegges, hvem som har ansvaret for utarbeidelse og ansvar for gjennomføring av programmet
- inngår i bedriftens internkontroll

Gjennomføring av målinger og beregninger

Forurensningsmyndigheten forventer at målinger og beregninger gjøres i samsvar med måleprogrammet og at dette dokumenteres.

Målinger av vannmengder eller gasstrømmer må gjennomføres på egnet sted og etter anerkjente standarder eller anbefalinger fra leverandører av måleutstyr.

Alle utslippskomponenter som kan ha miljømessig betydning skal rapporteres, også komponenter det ikke er stilt bindende krav til.

Representative prøver må tas på egnede prøvesteder med en egnet prøvetakingsfrekvens. Det må tas tilstrekkelig med prøvemateriale slik at det er mulig å beregne utslippene. Metodene må følge standardmetoder eller være kvalitetssikret.

Riktig valg av prøveflasker, konserveringsmiddel, oppbevaring og lagring av prøver før de analyseres, er viktig. Feil behandling kan ødelegge prøver og gi feil resultater.

Måleutstyr som inngår i en utslippsmåling må kontrolleres, kalibreres og vedlikeholdes regelmessig. Rutiner for ettersyn og kalibrering sammen med kalibreringsbevis og vedlikeholdshistorikk for måleutstyret må kunne dokumenteres. Standarder eller spesifikasjoner fra leverandør skal følges.

KLIMA- OG FORURENSNINGS- DIREKTORATET

Dersom kontinuerlige måleinstrumenter er ute av drift på grunn av havari eller vedlikehold, forventes det at bedriften har en alternativ metode for beregning av utslippene i den denne perioden.

Bedriften må gjennomføre ekstra målinger dersom det oppstår unormale driftsforhold som kan påvirke utslippene.

Kvalitetssikring av utslippstall

Forurensningsmyndigheten forventer at bedriften:

- gjennomgår og kvalitetssikrer alle resultater fra utslippsmålingene og tar ansvaret for kvaliteten og vurderingen av resultatene selv om det er konsulenter som gjennomfører målingene
- dokumenterer at egne metoder eller beste praksis er minst like formålstjenelig og god som standardmetodene når det ikke er mulig å benytte anerkjente standarder for prøvetaking og/eller analyse
- dokumenterer den totale usikkerheten ved utslippmålingene, fra prøvetaking og analyse til beregninger og rapportering, avvik fra standardmetoder og feil ved måleutstyr
- beskriver databehandlingssystemene og beregningsmodellene som brukes til beregning av utslippstall og kvalitetssikrer systemene
- verifiserer egne målinger av eksternt akkreditert målefirma og deltar i ringtester når det gjelder egne analyser

Rapportering til forurensningsmyndigheten

De fleste bedrifter med utslippstillatelse fra forurensningsmyndighetene har krav om årlig egenrapportering. Rapporteringen skal skje elektronisk via ALTINN. Veiledermaterieill om egenrapporteringen er tilgjengelige via Klifs nettsider www.Klif.no.

Forurensningsmyndigheten forventer at:

- bedriften holder seg oppdatert om veiledermaterieill som foreligger
- utslippstall som rapporteres er kvalitetssikret
- usikkerheten i utslippstallene er vurdert og dokumentert

Klima- og forurensningsdirektoratet

Postboks 8100 Dep,
0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-Post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no